

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนนโยบายพิเศษในจังหวัดชลบุรี : กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนสอนภาษาจีน

A Development Approach for a Special Policy School in Chon Buri
: A Case Study of a Chinese Language Teaching School

สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนนโยบายพิเศษในจังหวัดชลบุรี กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนวัดวิเวกซึ่งเป็นโรงเรียนสอนภาษาจีนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ปัญหา ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดศึกษา การบริหารการศึกษา และการเรียนการสอนจากอดีตจนถึงปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การวางแผนเพื่อพัฒนา โรงเรียนในอนาคต วิธีการวิจัยประกอบด้วยการวิเคราะห์จากเอกสารเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ปัญหา และการแก้ปัญหาของโรงเรียนจีนที่ผ่านมา การวิจัยภาคสนามเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

การบริหารการศึกษา สภาพปัญหา และการแก้ปัญหาที่เป็นอยู่ขณะนี้ ของโรงเรียนที่เลือกเป็นตัวอย่าง จากการสังเกตการสัมภาษณ์ เจาะลึก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และการวิจัยทางชาติพันธุ์วรรณาเชิงอนาคตเป็นการศึกษาทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญทางการวางแผน การกำหนดนโยบายและการบริหารการศึกษา จำนวน 36 คน ด้วยการสัมภาษณ์ และออกแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มและทิศทางการพัฒนาโรงเรียนจีนในอนาคต ผลการวิจัยมีดังนี้

1. จากประวัติศาสตร์ชาวจีนอพยพมาอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและมีจำนวนมากขึ้น ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อสอนบุตรหลานของตนเป็นภาษาจีนและสอนเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศจีนทั้งหมด ใช้หลักสูตรแบบเรียนและครูผู้สอนที่มาจากประเทศจีนดำเนินการสอนเรื่อยมาจนกระทั่งเกิดปัญหาในช่วงปลายรัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อเกิดการปฏิวัติขึ้นในประเทศจีน เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณรัฐ โรงเรียนจีนในเมืองไทยกลายเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดลัทธิการเมืองและแนวความคิดในการปฏิวัติ ชาวจีนจำนวนมากได้ก่อความไม่สงบขึ้นเพื่อช่วยเหลือคณะปฏิวัติในประเทศจีน กระทั่งถึงการเมืองและความมั่นคงของประเทศไทยอย่างมากเพราะลัทธิการปกครองแตกต่างกันผู้บริหารประเทศไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 6 เป็นต้นมาได้ดำเนินการแก้ไขและป้องกันปัญหาอันเกิดจากการเมืองเรื่องนี้ด้วยการออกพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ กำหนดจำนวนโรงเรียนจีนและครูจีนให้อยู่ในจำนวนที่พอเหมาะกับการควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการปรับหลักสูตรให้สอนเป็นภาษาไทยตามระเบียบให้เรียนภาษาจีนไม่เกินสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมงเป็นวิชาเลือก และเปิดสอนได้เพียงระดับประถมศึกษาเท่านั้น ทำให้โรงเรียนจีนหลายแห่งปิดกิจการไปและความนิยมจากชาวจีนรุ่นใหม่ลดน้อยลงไปตามลำดับ

2. จากสภาพการณ์ปัจจุบันชาวไทยกับชาวจีนมีการผสมผสานกันทางวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตจนแทบไม่มีความแตกต่างและไม่นำไปสู่ความขัดแย้งเหมือนในอดีตชาวจีน หรือ

ชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดชลบุรียังมีอยู่เป็นจำนวนมาก มีโรงเรียนจีนที่เปิดทำการสอนอยู่ 5 แห่ง สอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งปัจจุบันอนุญาตให้สอนภาษาจีนเป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ สอนได้สัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง รัฐบาลผ่อนคลायกฎระเบียบหลายประการเพื่อสนับสนุนให้เอกชนลงทุนด้านการศึกษา โรงเรียนที่ไปศึกษาได้รับอนุญาตให้เปิดสอนระดับอนุบาลได้ สอนพร้อมกัน 3 ภาษา คือภาษาไทย ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ จ้างครูเจ้าของภาษาเป็นผู้สอนโดยตรง แนวทางพัฒนาโรงเรียนของผู้บริหารคือจะขยายการสอนเปิดถึงชั้นมัธยมศึกษา จะจัดตั้งเป็นศูนย์ภาษาต่างประเทศ เปิดสอนบุคคลทั่วไปนอกเวลาทำการปรับปรุงสถานศึกษา เพื่อให้มีมาตรฐานตามระบบการประกัน คุณภาพ การศึกษาและเข้าสู่การประเมินคุณภาพ สถานศึกษา จัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้แก่ครู นอกเหนือจากที่รัฐกำหนด ส่งเสริมให้ครูไปอบรม สัมมนา ศึกษาต่อเพิ่มพูนคุณวุฒิและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เป็นโรงเรียนพหุภาษา

3. จากทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญให้แนวทางการพัฒนาโรงเรียนว่าภาษาจีนมีความสำคัญใช้กันมากในวงการธุรกิจ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ไทยกับจีนสถาปนาความสัมพันธ์ ทาง การทูตกันแล้วและจีนมีนโยบายเปิดประเทศมากขึ้น โอกาสทางการค้า การลงทุน และการศึกษา แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับไทยจะมีมากขึ้นด้วย ผู้รู้ภาษาจีนจะได้เปรียบด้านการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต โรงเรียนจีนควรพัฒนาการสอนภาษาให้ผู้เรียนได้ทักษะทางการพูด การฟัง อย่างเป็นธรรมชาติ มีโอกาสฝึกภาษาและ

ใช้ภาษาจริงกับเจ้าของภาษา เพิ่มเติมประสบการณ์ให้ผู้เรียนและผู้สอนด้วยการไปดูงานหรือทัศนศึกษาที่ประเทศจีน รวมทั้งเพิ่มการผลิตครูคนไทย สอนภาษาจีนได้ให้มากขึ้น เพื่อป้องกันการถ่ายทอดอิทธิพลการเมืองอย่างที่เราเคยมีมาและร่วมมือกับจีนเพื่อทำวิจัยค้นคว้าความรู้ใหม่แขนงต่างๆ ของไทยและจีนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

Abstract

This research aimed to study the development of a special policy school in Chonburi, a case study of a Chinese language teaching school concerning historical background, problems, outcomes of the schooling, and the educational administration from the past to the present in order to provide information for planning in the future. The methodology involved a documentary analysis for school evolution, problems and problem solving of school in the past. The author used a historical approach on the educational management, problems and problem solving of school. The indepth interview with school administrators, teachers, students, school activity participation and observation was also used. An ethnographic future research approach was used to study the opinions of 36 external experts in planning and educational administration field. Questionnaire and interview were used in order to study the opinions on trend and direction of Chinese School development in the future. The research findings were as follows :

1. According to the historical evidences concerning Chinese people and Chinese school evolution, they indicated that Chinese have migrated to Thailand since Ayudhya period. When the number of the population increased there was a need for schooling for their children to study Chinese language. The curriculum was all about Chinese. Teachers and textbooks come from the Mainland China. The schooling went on until the late period of King Rama V. When there was revolution in Mainland China, Chinese schools in Thailand were then used as a bridge for transferring political and revolution beliefs and ideology. Chinese in Thailand at that time caused an uprising in supporting the revolution. This seriously affected the stability of Thai government at that time. Thai government since King Rama VI hasd tried to correct and prevent this political conflict by introducing a Private School Act. The number of Chinese school was limited in order to be able to completely controlled by the Ministry of Education. The Chinese school curriculum was forced to teach only 5 hours a week as an elective subject. The Chinese school can offer Chinese language course not higher than grade 4. This pressure has resulted in the close down of many Chinese schools. The popularity of Chinese school gradually diminished.

2. For the present situation, Thais and Chinese have mixed in cultures and lifestyle. Chinese

and Thais were not easily identified. With this good blend, there was no conflict as it was in the past. There are still a lot of Chinese-Thai in Chonburi. There are 5 Chinese school operating in the province using the curriculum of the Ministry of Education. Chinese language is allowed to be taught 10 hours per week as a special experience subject. The Thai government has relaxed the rules in order to promote a private sector to invest in education. The school that the author studied was allowed to teach from preschool level using 3 languages ; Thai, Chinese and English. The language instructors are native speakers. The school administrators planned the expansion of school up to junior high school level. It is planned to be a center for foreign languages for people who want to learn the languages. The school was planned to meet the education standard of the Council of the National Education Standard and Evaluation. Proposing fringe benefit for teachers and staff. School teachers are encouraged to attend seminars, workshops and training in order to move to be a trilingual school in the next 2-3 years

3. The opinions of the 36 educational experts on Chinese school development were that Chinese language is vital for business, industries, and tourism. Thailand has a long diplomatic relationship with china. As China has opened her country, there is more opportunity for Thailand for

trading, investment, education and cultural exchanges between the two countries. The people who know Chinese will gain advantage in terms of education opportunity and future career. Chinese schools develop her language teaching to enable learners to practice their speaking and listening naturally. Schools should provide students with opportunity to practice their language with native speakers. Schools should be managed by native speakers and students have a chance to go to visit Mainland China. Schools should acquire more Thai teachers to teach Chinese in order to avoid the political problem as happened in the past. Chinese schools should work with Chinese experts in conducting research to expand knowledge of Chinese.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม ที่มีคนหลายชาติประกอบกันอยู่ในสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดการการศึกษาให้กับคนในสังคมโดยตรงการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานและเป็นสวัสดิการของรัฐที่ต้องจัดให้คนในสังคมโดยไม่มีข้อจำกัดในด้านสภาพร่างกาย เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ตลอดจนสถานภาพทางสังคมอันเป็นข้อกำหนดตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาจึงต้องมีความหลากหลายในด้านรูปแบบ แนวนโยบายและจุดมุ่งหมายของแต่ละสถาบัน เพื่อความเหมาะสมแก่ผู้เรียนให้ได้ประโยชน์จากการศึกษาโดยตรง

ในบรรดาชาวต่างวัฒนธรรมทั้งหลาย ชาวจีนจัดได้ว่าเป็นชนกลุ่มใหญ่ของประเทศที่มีความเป็นอยู่ติดต่อด้านสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคนไทย ตลอดจนมีความผสมกลมกลืนกันระหว่างคนทั้งสองชาติอย่างต่อเนื่องมาช้านานในประวัติศาสตร์ ชาวจีนอพยพมาอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยโบราณ มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสืบเชื้อสายอยู่ในสังคมไทยมากกว่าชนชาติอื่น รวมทั้งมีกิจการต่างๆ ที่ดำเนินอยู่ในประเทศไทยหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจอุตสาหกรรม สถาบันการเงิน หลายแห่ง รวมทั้งสถาบันการศึกษา คือ โรงเรียนหลายแห่งเช่นกัน

โรงเรียนจีนที่เปิดสอนโดยชาวจีนในประเทศไทยมีมานานแล้วตั้งแต่อดีต และเคยประสบปัญหาที่มีผลกระทบต่อการเมืองและความมั่นคงของชาติมาครั้งหนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการได้จัดโรงเรียนจีนเป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทหนึ่งสังกัดกองนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ประกอบการซึ่งมีสัญชาติไทยสามารถเปิดดำเนินการสอนในระดับการศึกษาภาคบังคับได้ แต่ต้องสอนโดยใช้หลักสูตรไทยตามกระทรวงศึกษาธิการเหมือนโรงเรียนราษฎร์ทั่วไป จึงกล่าวได้ว่าเป็นสถาบันศึกษาที่มีความสำคัญต่อเยาวชนของชาติในการให้ความรู้ขั้นพื้นฐานตามสิทธิของพลเมือง ขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการต้องการให้เป็นสถานศึกษาสำหรับสอนภาษาจีน ซึ่งเป็นภาษาที่สำคัญภาษาหนึ่งในระดับนานาชาติเพื่อให้ตอบสนองกับนโยบายของรัฐบาลในการเปิดประเทศสู่ความเป็นนานาชาติและด้วยเหตุที่จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออก

เป็นจังหวัดที่มีชุมชนชาวจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีโรงเรียนจีนอยู่เป็นจำนวน 5 แห่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาสอนภาษาต่างประเทศรวมทั้งเป็นแนวทางพื้นฐานในการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมให้เหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความเป็นมาของการจัดการศึกษา ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสอนภาษาจีนในอดีต

2.2 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะและกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสอนภาษาจีนในปัจจุบัน

2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาโรงเรียนสอนภาษาจีนในอนาคต

3. แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในส่วนแรกเป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อกันมาในอดีต รวมทั้งแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาที่ผ่านมาส่วนที่สองเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ทฤษฎีและวิธีการทางสังคมวิทยาการศึกษาและมานุษยวิทยาการศึกษา ซึ่งเป็นการวิจัยโดยการมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ประกอบด้วยการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยภาคสนาม (Field Research) คือมีการ

สังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน (Activity-participation) ตลอด 1 ภาคเรียน โดยอาศัยแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 4 ด้านคือ แนวทางการพัฒนาด้านโรงเรียนและสถานศึกษา ด้านครู และบุคลากรด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียน การสอน ด้านระบบบริหารจัดการ (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2539 : 270) เป็นแนวทางในการสังเกต และสัมภาษณ์ ส่วนที่สามเป็นประเด็นที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาเป็นการศึกษาพรรณาสงของผู้เชี่ยวชาญตามทฤษฎีมานุษยวิทยาการศึกษาที่ใช้ในการศึกษาโรงเรียนต่างวัฒนธรรมซึ่งมี 6 ด้านดังนี้ (James Lynch, 1986 : 149-165)

1. ด้านวัฒนธรรม (Cultural / Contextual Domain) ศึกษานโยบาย แนวคิด วิถีทางสภาพแวดล้อม บริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่มีต่อการศึกษา

2. ด้านจริยพิสัย (Moral/Affective Domain) ศึกษาทัศนคติ ความคิด ค่านิยม ความรู้สึก ลักษณะนิสัย และความสัมพันธ์ของบุคลากร ที่มีผลต่อการศึกษา

3. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ศึกษากระบวนการเรียนการสอน การถ่ายทอดวิชาความรู้ การจัดเนื้อหา หลักสูตร แบบเรียนการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนในโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนของโรงเรียน

4. ด้านพฤติกรรมวิธีการสอน (Pedagogical Performance Domain) ศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมเสริม การจัดบรรยากาศในโรงเรียนที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ ความสัมพันธ์

ระหว่างเนื้อหาวิชากับการปฏิบัติตัวนอกชั้นเรียน ภายในโรงเรียน

5. ด้านผลที่ตามมา (Consequential Domain) ศึกษาผลกระทบโอกาส ผลสัมฤทธิ์ บุคลิกภาพพฤติกรรมที่แสดงออกภายในโรงเรียน การปรับตัว การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

6. ด้านประสบการณ์ (Experiential Domain) ศึกษาความเป็นมา การแก้ปัญหา การป้องกันความผิดพลาด การเตรียมการแก้ไข ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับการศึกษา การเรียนรู้ การเตรียมและฝึกความพร้อมจากโรงเรียน เมื่อต้องนำมาประยุกต์ใช้ภายนอกโรงเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความเป็นมาของการตั้งโรงเรียนจีนในประเทศไทยพอสังเขป เพื่อเป็นพื้นฐานทำความเข้าใจในสาเหตุปัญหา และผลกระทบที่เคยเกิดขึ้นพร้อมทั้งวิธีการ แก้ไขที่เคยปฏิบัติมาในประวัติศาสตร์

2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกโรงเรียน วุฒิวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนจีนที่มีความเก่าแก่ และมีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดชลบุรีเป็นกรณีศึกษาในสภาพการณ์ปัจจุบัน

3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาตามทฤษฎีที่ใช้ในการทำวิจัย คือศึกษา 6 ด้านดังกล่าวมาแล้ว ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม ด้านจริยพิสัย ด้านพุทธิพิสัย ด้านพฤติกรรมวิธีการสอน ด้านผลที่ตามมา และด้าน ประสบการณ์ โดยศึกษาจากพรรณาสงของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาข้อสรุปเป็นแนวทางพัฒนาโรงเรียนนโยบายพิเศษในอนาคต

5. วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยชาติพันธุ์วรรณาเชิงอนาคต ประกอบด้วยการวิจัยจากเอกสารและการวิจัยภาคสนาม มีวิธีการดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร ศึกษางานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนจีนในประเทศไทย นโยบายการจัดการศึกษาของชาวจีนในประเทศไทย เอกสารจากกระทรวงศึกษาธิการ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และเอกสารจากโรงเรียนที่ไปศึกษาเป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์

2. การวิจัยภาคสนามในสภาพการณ์ปัจจุบัน เป็นการศึกษาโดยเดินทางไปยังโรงเรียนที่เลือกเป็นตัวอย่างเพื่อไปสังเกตการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน การสัมภาษณ์ นักเรียน อาจารย์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

3. การวิจัยภาคสนามในเชิงอนาคต เป็นการศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนจีนในด้านนโยบาย เพื่อประมวลทัศนะเป็นข้อสรุปแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน โดยการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามเป็นการวิจัยชาติพันธุ์วรรณาเชิงอนาคต

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบมีโครงสร้าง (Structured Research) ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจ เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของโรงเรียน

2. แบบสังเกต เพื่อสังเกตพฤติกรรม การเรียนการสอน การใช้ชีวิตของนักเรียนในโรงเรียน

3. แบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ครูผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง

4. แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็น ความคิดของผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียน การวางแผนและการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนนโยบายพิเศษ

7. การสร้างเครื่องมือวิจัย

กระทำโดยการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นจากเอกสาร จากการสำรวจพื้นที่อย่างไม่เป็นทางการ และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วสร้างเป็นแบบสังเกต แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องนำไปปรับปรุง และแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลเอกสาร ศึกษาและเก็บข้อมูลจากห้องสมุดต่างๆ ทั้งห้องสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ห้องสมุดกระทรวงศึกษาธิการ ห้องสมุดของโรงเรียนที่ไปศึกษา

2. ข้อมูลภาคสนาม ทำการเก็บข้อมูลจากการสังเกตการสัมภาษณ์ การสำรวจ และการตอบแบบสอบถามโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ประกอบกับการถ่ายรูป อัดเทปการสัมภาษณ์

การจัดบันทึกขณะทำการวิจัยในโรงเรียนที่ไปศึกษา และส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตอบกลับส่งคืนผู้วิจัย

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเอกสาร วิเคราะห์และนำเสนอ ในเชิงพรรณนาตามลำดับเหตุการณ์ และความสำคัญเป็นหัวข้อเรื่องในรูปความเรียง

2. ข้อมูลภาคสนาม วิเคราะห์และนำเสนอ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ประกอบการพรรณนาและแสดงข้อมูลโดยเสนอเป็นตาราง แสดงค่าเฉลี่ยและร้อยละ

10. ระยะเวลาของการวิจัย

ช่วงเวลาเก็บข้อมูลคือตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2541 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2542

11. ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ศึกษาความเป็นมาของการตั้งถิ่นฐานและการตั้งโรงเรียนจีนในประเทศไทย รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพรวมของทั้งประเทศ แต่การศึกษากกรณีตัวอย่างเพื่อหาแนวทางพัฒนาโรงเรียนจะเลือกโรงเรียนตัวอย่างในจังหวัดชลบุรีที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและเก่าแก่ที่สุดเป็นกรณีศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบัน ส่วนแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในอนาคตเป็นการศึกษาจากทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน ความสำคัญของภาษาจีนซึ่งมีผลต่อการพัฒนาโรงเรียนจีนต่อไป

12. สมมุติฐานของการวิจัย

โรงเรียนจีนเคยมีผลกระทบต่อการเมืองและความมั่นคงของชาติไทยมาในอดีตปัจจุบันปัญหาดังกล่าวพ่อนคลายลงไปและมีแนวโน้มพัฒนาให้เป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐานได้เหมือนโรงเรียนประเภทอื่นเพราะภาษาจีนมีความสำคัญมากภาษาหนึ่งในโลกปัจจุบันและอนาคต

13. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แนวทางพัฒนา หมายถึงวิธีการ สู่ทาง รูปแบบ ข้อคิด ข้อเสนอแนะหลักการหรือวิธีปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมหรือสร้างสรรค์ให้โรงเรียนดีขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

โรงเรียนนโยบายพิเศษ หมายถึง โรงเรียนเอกชนประเภทหนึ่งที่มีแนวนโยบาย เฉพาะในการบริหารจัดการ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนสอนภาษาจีน หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการต้องมีสัญชาติไทย อาศัยอยู่ในประเทศไทย เปิดดำเนินการสอนโดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ไทยกับจีนมีความสัมพันธ์กันมานานแล้ว ในประวัติศาสตร์ จนมีสมมุติฐานข้อหนึ่งตั้งไว้ว่าคนไทยถือกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของจีนมีการติดต่อกันมานานตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึง สมัยกรุงศรีอยุธยาชาวจีนเริ่มอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน ในประเทศไทยเป็นระยะๆ เพราะเกิดปัญหาทางการเมืองและความขัดสนด้านทรัพยากร

ธรรมชาติในประเทศจีนที่ไม่เพียงพอกับจำนวนประชากร ซึ่งเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อชาวจีนอพยพมาสู่ประเทศไทยมีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มทางสังคมขึ้นตามภาษาพูด เช่น แต้จิ๋ว และไหหลำ กวางตุ้ง และฮกเกี้ยน ประกอบอาชีพด้วยการทำการค้า การเกษตรและรับราชการ เกิดการผสมผสานด้วยการแต่งงานกันระหว่างชาวไทย กับชาวจีนเพิ่มมากขึ้นในเวลาต่อมา ซึ่งระยะแรกประเทศไทยได้ให้สิทธิและโอกาสอย่างอิสระแก่ชาวจีนในการตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพ ไม่มีการจำกัดสิทธิหรือควบคุมการดำเนินชีวิตของชาวจีน

ต่อมาชาวจีนมีจำนวนมากขึ้น บทบาทของชาวจีนในทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมก็เพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะในกิจการค้าต่างๆ มีชาวจีนเป็นผู้ประกอบการเกือบทั้งหมด มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นสมาคมเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า การกำหนดราคาสินค้าและเป็นกลุ่มต่อรองทางการเมืองกับรัฐบาลไทย มีการจัดตั้งโรงเรียน โรงพยาบาล ภัตตาคาร โรงพิมพ์ออกหนังสือพิมพ์ภาษาจีนและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแบบจีนสืบเนื่องต่อมาจนถึงรุ่นลูกหลาน โดยมีโรงเรียนจีนเป็นแหล่งถ่ายทอดภาษา วัฒนธรรม ความคิดเห็น ทักษะคิด ค่านิยมความเป็นจีนโดยตรง นอกจากเรียนในโรงเรียนเวลาปกติแล้ว ชาวจีนยังนิยมให้ลูกหลานเรียนภาษาจีนกันตามบ้าน จ้างครูชาวจีนมาสอนกันเองและเรียนในโรงเรียนนอกเวลาเรียนปกติด้วย ในช่วงแรกเป็นการเรียนภาษา วัฒนธรรม คติธรรม ปรัชญาจีน ประวัติศาสตร์จีน เพื่อให้ลูกหลานได้ทราบ และ

ดำรงความเป็นจีนไว้สืบไป

ต่อมาเมื่อเกิดการปฏิวัติขึ้นในจีนเมื่อ ค.ศ. 1910 เพื่อล้มราชวงศ์แมนจูและสถาปนาระบอบสาธารณรัฐขึ้นจากการนำของ ดร.ซุนยัตเซ็น ชาวจีนในประเทศไทยและประเทศต่างๆ ได้มีการรวมตัวกัน จัดตั้งเป็นสาขาของคณะปฏิวัติ ทำการปลุกใจชาวจีนให้รักชาติและสนับสนุนร่วมมือกับผู้นำการปฏิวัติในจีน โดยได้ อาศัยโรงเรียนจีนเป็นแหล่งเผยแพร่แนวความคิดและประชุมวางแผนปฏิบัติการสนับสนุนคณะปฏิวัติ มีการจัดส่งครูจากประเทศจีนมาสอนนักเรียน และสอนผู้ปกครองนอกเวลาทำการ เพื่อถ่ายทอดแนวความคิดทางการเมืองผ่านทางตัวครูผู้สอนและผ่านทางแบบเรียนภาษาจีนที่ส่งมาจากประเทศจีน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง ชาตินิยมและการปฏิวัติรวมอยู่ด้วย ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเมืองของประเทศไทย เพราะเป็นลัทธิการเมืองที่แตกต่างกัน ซึ่งในระยะต่อมาเกิดความวุ่นวายขึ้นอย่างมาก เมื่อมีชาวจีนบางกลุ่มก่อความไม่สงบขึ้นหลายจุดทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดพร้อมๆ กัน รวมทั้งใช้โรงเรียนจีนเป็นแหล่งเผยแพร่เอกสารอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นที่รวมพลกำลังสนับสนุนและเป็นศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านฝ่ายตรงข้ามกับคณะปฏิวัติทำให้เกิดความแตกแยกกันเองทางความคิดในกลุ่มชาวจีนด้วยกัน ระหว่างกลุ่มที่นิยมพรรค ก๊กมินตั๋งกับกลุ่มที่มีความเห็นเป็นคอมมิวนิสต์ ทั้ง 2 กลุ่ม ขยายการหาเสียงสนับสนุนจนเกิดความไม่สงบขึ้นหลายครั้งทำให้ชาวไทยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์เหล่านี้ด้วย

ทางราชการไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 เป็นต้นมา ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ จึงได้มีการควบคุมดูแลโรงเรียนจีนตลอดมา เช่น จำกัดชั่วโมงเรียนภาษาจีนให้น้อยลง กำหนดให้มีครูใหญ่เป็นคนไทยและครูที่ทำการสอนในโรงเรียนต้องมีวุฒิทางครู ครูจากประเทศจีนต้องสอบวัดความรู้ภาษาไทยก่อนถึงจะได้รับพิจารณาให้สอนได้ กำหนดหลักสูตร แบบเรียน เนื้อหา และกิจกรรมให้สอนอยู่ในขอบเขตที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ โรงเรียนเปิดสอนได้เพียงระดับชั้นประถมศึกษา สอนภาษาจีนได้สัปดาห์ละไม่เกิน 5 ชั่วโมง เหมือนวิชาภาษาต่างประเทศอื่น เป็นต้น ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กต้องปิดกิจการไปหลายแห่ง กระทรวงศึกษาธิการไม่อนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นใหม่ และเสนอให้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็นภาษาไทยหรือมีชื่อภาษาไทยกำกับไว้ด้วย เป็นการใช้คู่กัน 2 ภาษา รวมไปถึงนโยบายการให้สัญชาติไทยแก่ลูกหลานชาวจีนที่เกิดและอาศัยอยู่ในประเทศไทย และประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์เพื่อเข้าตรวจตราควบคุมดูแลการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ โรงเรียนต่างๆ มาจดทะเบียนขอจัดตั้งให้ถูกต้อง และบังคับให้เรียนภาษาไทยเป็นหลักในทุกวิชา เพื่อความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาเปลี่ยนสูตรแบบเรียนและประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติมาหลายฉบับเป็นระยะๆ เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของชาติโดยรวมให้มีเอกภาพและยุดีความขัดแย้งของ คนในชาติให้น้อยลงจนค่อย ๆ หดไป

ในสภาพการณ์ปัจจุบันยังคงมีโรงเรียนจีนเปิดสอนอยู่ในประเทศไทย กระจายอยู่

แทบทุกจังหวัดรวม 116 แห่ง เฉพาะในจังหวัดชลบุรีมีทั้งสิ้น 5 แห่ง เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดหลักสูตรการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา โรงเรียนจีนปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกองโรงเรียนนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนจีนที่เลือกเป็นกรณีศึกษาในงานวิจัยนี้คือ โรงเรียนวุฒิวิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าโรงเรียนอื่น เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษาเพียงแห่งเดียวในตัวจังหวัดชลบุรี โรงเรียนอื่นเปิดสอนเฉพาะระดับประถมศึกษา อีกทั้งโรงเรียนวุฒิวิทยาเป็นโรงเรียนเก่าแก่ตั้งมากกว่า 50 ปีแล้ว อยู่ใจกลางเมืองชลบุรี อันเป็นบริเวณที่มีชาวจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นชาวจีนรุ่นเก่าที่ดั้งหลักแหล่งอยู่มาแต่เดิมต่อเนื่องกันมาถึงปัจจุบันเป็นผู้ประกอบการและเจ้าของกิจการหลายอย่าง รวมทั้งเป็นแหล่งสนับสนุน และอุปถัมภ์โรงเรียนด้วย

โรงเรียนวุฒิวิทยา ตั้งอยู่เลขที่ 800 ถนนเจดีย์จันทน์ ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เปิดทำสอนเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2490 สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้น เมื่อแรกตั้งชื่อว่า โรงเรียนดำรง นักเรียนที่เข้าเรียนส่วนมากเป็นลูกหลานชาวจีนที่อยู่ในชุมชนเมืองชลบุรี ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนวุฒิวิทยาในปี พ.ศ. 2497 และรับนักเรียนทั้งประจำ และไป-กลับ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2499 เป็นต้นมา จากนั้น

ได้ขยายอาคารเรียนเพิ่มเติมและปรับระบบการศึกษา ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการมาทุกสมัย ปัจจุบันตั้งอยู่บริเวณเดียวกับโรงเจและไครสตระ สมาคมเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 และระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-6 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 510 คน เป็นนักเรียนชาย 286 คน นักเรียนหญิง 224 คน อาจารย์และบุคลากร รวมทั้งสิ้น 54 คน ในปี พ.ศ. 2541

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนมี นางบังอร ประดิษฐ์ เป็นครูใหญ่ฝ่ายไทย และนายชาญชิต กิตติวิทยานุกูล เป็นครูใหญ่ฝ่ายจีน มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายอนุบาล ผู้ช่วยครูใหญ่ระดับชั้น ป.1-2 ผู้ช่วยครูใหญ่ระดับชั้น ป.3-4 และ ผู้ช่วยครูใหญ่ระดับชั้น ป.5-6 แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามระดับชั้นเรียน ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน อำนวยการ และดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของนักเรียนแต่ละชั้นงานบริหารของโรงเรียน แบ่งเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายแผน และพัฒนามิประชญา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียน คือ ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาตรฐาน มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน และมีระเบียบวินัย กำหนดภารกิจหลักของโรงเรียนไว้ 4 ประการคือ สะสม และสร้างคุณคิมีฝีมือเก็บไว้ให้โรงเรียน สร้างนักเรียนให้มีความรู้ดี เป็นคนดี อนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณี และทำหน้าที่บริการวิชาการแก่ชุมชน

ด้านการเรียนการสอนของโรงเรียน ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการผ่อนคลาย ระเบียบ

ลงจากเดิม คือ อนุญาตให้เปิดสอนระดับอนุบาลได้ และกำลังดำเนินการขอเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาต่อไป ในปีการศึกษา 2541 มีเปิดสอนชั้นอนุบาล 1-3 ชั้นละ 2 ห้องเรียน รวมเป็น 6 ห้องเรียน ระดับอนุบาลยังมีใช้การศึกษาภาคบังคับโรงเรียนได้จัดระบบการสอนด้านวิชาการควบคู่ไปกับกิจกรรมแบ่งกลุ่มวิชาการออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มทักษะและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ส่วนกิจกรรมจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ 10 ศูนย์ ให้เด็กได้เรียนและฝึกทักษะทำกิจกรรมคู่กันไป ส่วนระดับประถมศึกษาสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ของกระทรวงศึกษาธิการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้ ออกเป็น 5 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มทักษะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพและกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งภาษาจีนเป็นวิชาหนึ่งอยู่ในกลุ่มสุดท้ายนี้

สำหรับการเรียนการสอนภาษาจีน โรงเรียนได้บรรจุให้นักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการสอนไปพร้อมกันทั้ง 3 ภาษา คือ ไทย จีน อังกฤษ บรรยายภาสในชั้นเรียนวิชาภาษาจีนทุกระดับชั้นเป็นลักษณะการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ คือ เป็นลักษณะของการจัดกิจกรรมใช้สื่อประกอบการสอนให้นักเรียนฝึกออกเสียงฝึกสนทนาเป็นคู่เป็นกลุ่ม 3-4 คน ทักทายกันด้วยประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีการใช้ภาษาไทยให้น้อยที่สุดใช้รูปภาพ และอุปกรณ์การสอนเข้าช่วยคำศัพท์ใหม่และใช้ครู

ผู้เป็นเจ้าของภาษาสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษา
อย่างเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด

ในการสร้างบรรยากาศและการจัด
กิจกรรมเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนแก่เด็ก โรงเรียน
ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเดียวกับศาลเจ้า โรงเจ และ
ไครสณะสมาคม รวมทั้งบริเวณโดยรอบโรงเรียน
เป็นย่านการค้าและที่อยู่อาศัยของชาวจีน เป็น
ส่วนมาก บรรยากาศความเป็นจีนยังคงมีอยู่มาก
ภายในโรงเรียนมีภาษาจีนใช้คู่กับภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษมีอยู่ให้เห็นตามป้ายนิเทศ บอร์ด
นิทรรศการซื้อตึกเรียน ห้องทำงาน และป้าย
บอกทางในโรงเรียน มีระบุไว้ 3 ภาษาทุกที่
ตามฝาผนังตึก ต้นไม้และมุมห้องมีคำขวัญ สุภาษิต
คิดไว้แม้เป็นสำนวนไทยแต่มีภาษาจีนกำกับอยู่ด้วย
การพบปะพูดคุยกันระหว่างครูสอนภาษาจีนกับ
นักเรียน มักมีการทักทายกันด้วยภาษาจีนแม้อยู่
ภายนอกห้องเรียนรวมทั้งมีการจัดกิจกรรมตาม
ประเพณีจีนให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมในวันตรุษ
จีน มีพิธีไหว้เจ้ากินเจเป็นประจำตามเทศกาลใน
รอบปี

เมื่อสัมภาษณ์เด็กนักเรียนและผู้ปกครอง
นักเรียนจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนมากมีเชื้อสายจีน
ถามถึงสาเหตุที่ส่งลูกหลานเข้าเรียนในโรงเรียน
เป็นเพราะว่าต้องการให้ได้ภาษา เนื่องจากที่
โรงเรียนสอน 3 ภาษา เด็กจะได้ภาษาต่างประเทศ
ไปถึง 2 ภาษา เพื่อประโยชน์ในการทำงานและ
ศึกษาต่อเพราะภาษาจีนเป็นภาษาสำคัญภาษาหนึ่ง
มีประชากรพูดกันมาก อีกทั้งในวงการธุรกิจมี
เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการส่วนมากมีเชื้อสาย
จีน จะเป็นผลดีกับลูกหลานในอนาคตหากรู้
ภาษาจีน รวมทั้งมีโอกาสไปศึกษาต่อดูงานเป็น

นักเรียนแลกเปลี่ยนหรือไปเยี่ยมพี่น้องที่
ประเทศจีนได้มากขึ้นด้วย

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนใน
โรงเรียน จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนและ
ร่วมสังเกตการณ์ในชั้นเรียนพบว่า ถึงแม้ว่านักเรียน
ส่วนหนึ่งเป็นลูกหลานชาวจีนที่เกิดในประเทศไทย
หรือมีเชื้อสายจีนอยู่บ้างและได้พูดภาษาจีนใน
ครอบครัวเป็นประจำ แต่ภาษาจีนที่นักเรียนใช้
พูดเป็นภาษาจีนท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย
แตกต่างกันครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้ปรับสำเนียง
การออกเสียง และการสะกดคำให้ถูกต้อง ตาม
หลักสูตร เพราะกำหนดให้เรียนภาษาจีนกลาง
ซึ่งเด็กที่พูดภาษาจีนตระกูลอื่นจากครอบครัว
ต้องมีการปรับภาษาใหม่ นอกจากนี้ยังมีปัญหา
ด้านการเขียน เพราะตัวอักษรจีนเขียนยาก และ
อ่านยากเด็กไม่มีพื้นฐานด้านนี้เลยจึงต้อง เริ่ม
ต้นใหม่ พื้นฐานที่ได้มาจากครอบครัวมีเพียง
ด้านเดียว คือ การพูดเท่านั้น

ในด้านการเสริมทักษะด้านภาษาจีน
และแก้ไขปัญหาการเรียนภาษาจีนที่ยากและซับซ้อน
ทางโรงเรียนได้จ้างครูชาวจีนมาสอนและ
จัดโครงการพาครูคนไทยและนักเรียนไป
ทัศนศึกษาดูงาน และฝึกภาษาที่ประเทศจีนใน
ระหว่างปิดภาคฤดูร้อนเป็นประจำทุกปี ในด้านการ
พัฒนาครูผู้สอนมีทุนของคุรุสภาและทุนจาก
สถานทูตจีน ให้พิจารณาคัดเลือกครูคนไทย
ที่สอนภาษาจีนทั่วประเทศไปฝึกทักษะทาง
ภาษากับเจ้าของภาษาที่ประเทศจีนโดยตรง
เป็นเวลาประมาณ 30-40 วัน ในระหว่างปิด
ภาคฤดูร้อนเพื่อให้ครูและนักเรียนได้ประสบการณ์
ตรงและฝึกทักษะการใช้ภาษาจีนกับชาวจีนเจ้าของ

ภาษาที่สำคัญภาษาหนึ่งของโลก แม้ว่าประเทศจีนยังมีลัทธิการปกครองแตกต่างจากประเทศไทย แต่ก็ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคสำหรับการเรียนภาษาแล้วในปัจจุบัน โรงเรียนจึงได้กำหนดแนวทางในทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนไว้ 9 ประการ คือ จัดการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดจัดการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดที่มีเหตุผล และสร้างสรรค์ จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงให้มากที่สุด จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ลงในรายวิชาต่างๆ จัดให้มีการเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานที่ควรปลูกฝังคู่กับด้านวิชาการจัดให้มีการติดตามผลและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และจัดสภาพแวดล้อมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด

สำหรับแนวทางการพัฒนาโรงเรียน ตามยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนวุฒิวิทยา ซึ่งได้นำกรอบนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางในการกำหนด เป้าหมายสำหรับพัฒนาโรงเรียนประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านพัฒนาโรงเรียนและสถานศึกษา โรงเรียนได้วางแผนทำการซ่อมแซม ปรับปรุง อาคารเรียน ห้องเรียน บริเวณโดยรอบโรงเรียนให้สวยงาม และเป็นระเบียบเรียบร้อย จัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดทำแผนที่บอกเส้นทาง

และจัดสร้างเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ด้านพัฒนาครูและบุคลากร โรงเรียนวางแผน จัดส่งครูไปอบรมสัมมนา ศึกษาต่อ ทำวิจัยในชั้นเรียน มอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถของแต่ละคน ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้า มีขวัญกำลังใจใน การทำงาน และจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้แก่ครู อย่างเหมาะสมเสริมจากระเบียบที่ราชการ กำหนดไว้ให้ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนได้วางแผนจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน จัดกระบวนการสอนภาษาต่างประเทศทั้งภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ให้สัมพันธ์ควบคู่ไปกับการสอน ภาษาไทย เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน พร้อมทั้งจัดเตรียมความพร้อมด้านสื่อการสอนให้ครบถ้วน และเหมาะสมกับรายวิชา รวมทั้งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้ฝึกทักษะภาษาต่างประเทศกับเจ้าของภาษาโดยตรง ด้านพัฒนาระบบการบริหารจัดการโรงเรียนได้วางแผนจัดโครงสร้าง แบ่งส่วนงานภายในโรงเรียนใหม่จัดสายงานปฏิบัติให้สอดคล้องต่อเนื่องกัน จัดความซ้ำซ้อนจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานในรอบปี มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ได้อย่างโปร่งใสและเป็นธรรมยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนจากบุคลากร ทุกฝ่ายและเปิดโอกาสให้ชุมชนศิษย์เก่าท้องถิ่นมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนและร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนต่อไป

สำหรับแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน ตามยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์เจ้าสีกคณะผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้กรอบแนวคิดทางสังคมวิทยาการศึกษา ของสำนักจันทามติ ประกอบด้วย 5 ประเด็น คือ ด้านนโยบายและหลักการในการจัดการเรียน การสอน โรงเรียนมีนโยบายพัฒนาให้เป็นโรงเรียนพหุภาษา สอนเน้น 3 ภาษาพร้อมกันคือ ไทย จีน อังกฤษ เรียนกับเจ้าของภาษาโดยตรงทุกภาษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ประโยชน์เต็มที่ในการมีภาษาต่างประเทศติดตัวไปศึกษาต่อระดับสูงขึ้นและประกอบอาชีพ จากนั้นจะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นศูนย์ภาษาของจังหวัด เปิดสอนภาษาต่างประเทศและภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ ในช่วงเวลาเย็นและค่ำของวันธรรมดา และเต็มวันสำหรับวันเสาร์และอาทิตย์ เพราะมีบุคลากรพร้อมอยู่แล้วและเป็นการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนที่สอดคล้องกับท้องถิ่น เพราะภาษาต่างประเทศกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียน โรงเรียนมีแนวการบริหารในรูปของคณะกรรมการโรงเรียน เปิดโอกาสให้ชุมชนในท้องถิ่น ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมบริหารและสนับสนุนกิจการต่างๆ ของโรงเรียน นอกจากจัดการศึกษาในโรงเรียนตามปกติแล้ว เวลานอกเวลาเรียนคือ ช่วงเย็นและวันเสาร์ วันอาทิตย์ โรงเรียนมีนโยบายเปิดสอนภาษาต่างประเทศให้แก่บุคคลทั่วไปเพื่อพัฒนากำลังคนด้านภาษา เพราะเป็นสาขาขาดแคลนอยู่มากในขณะนี้ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา โรงเรียนจะจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สัมพันธ์กับท้องถิ่น ซึ่งจะมีการนำความรู้ด้านพืชสมุนไพร การรักษาโรค คติธรรม ความเชื่อ ดนตรี ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของจีนที่ดั่งามมาบรรจุไว้

ในบทเรียน และส่งเสริมให้อาจารย์ได้ทำการวิจัย เพื่อค้นคว้าหาองค์ความรู้และภูมิปัญญาของจีน นำมาศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ด้านวิธีการเรียนการสอนภาษา โรงเรียนจะสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติและมีส่วนร่วมในชั้นเรียนอย่างเต็มที่ ด้วยวิธีการสอนแบบสื่อสารกันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนซึ่งเป็นเจ้าของภาษาโดยตรง เป็นการฝึกอย่างเป็นธรรมชาติ มีสื่อโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนให้เพียงพอและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน อีกทั้งมีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและภายในบริเวณโรงเรียน ให้สัมพันธ์กับการเรียนรู้ ป้ายชื่อบอกทาง และอาคารสถานที่ภายในโรงเรียน จัดทำเป็น 3 ภาษาพร้อมกัน ครูและนักเรียนสามารถทักทาย พูดคุยกันด้วยภาษาจีนได้แม้อยู่นอกห้องเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาให้มีความต่อเนื่องมากขึ้น

ด้านผู้สอน โรงเรียนมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มีวุฒิสูงขึ้น โดยให้ศึกษาต่อนอกเวลาราชการ ไปร่วมอบรม ประชุม สัมมนาทางวิชาการอยู่เสมอ จัดสวัสดิการเพิ่มเติม เช่น มีเงินประจำตำแหน่งบริหาร เงินช่วยเหลือบุตร เงินค่ารักษาพยาบาลและอาหารกลางวัน เพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจแก่ครู จัดทัศนศึกษาและดูงาน ณ ประเทศจีนภาคฤดูร้อนให้ครูได้มีโอกาสฝึกภาษา และรับประสบการณ์ตรงจากประเทศเจ้าของภาษา ส่วนด้านผู้เรียนโรงเรียนมีนโยบายปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย มารยาทให้แก่ผู้เรียนควบคู่ไปกับความรู้ด้านวิชาการ จัดหาทุนให้แก่ นักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์ มีโครงการ

อาหารกลางวันและอาหารเสริมให้แก่นักเรียนได้รับประทานครบตามหลักโภชนาการ และจัดโครงการศึกษาภาษาจีนภาคฤดูร้อน ณ ประเทศจีนให้นักเรียนได้มีโอกาสรับประสบการณ์ตรงจากประเทศเจ้าของภาษาเป็นประจำทุกปี

สำหรับการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนจีนในขณะนี้และในอนาคตพิจารณาได้ว่าขณะนี้โรงเรียนจีนอยู่ภายใต้ความควบคุมดูแลของกองโรงเรียนนโยบายพิเศษสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีแนวนโยบายหลักของชาติอยู่ 8 แนวนโยบายที่สามารถนำมาเป็นแนวทางพัฒนาโรงเรียนได้คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาฉบับที่ 8 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2535 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นโยบายการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และแผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนฉบับที่ 8 ทั้ง 8 แนวนโยบายหลักมีประเด็นสำคัญของการพัฒนาร่วมกัน 14 ประเด็น ซึ่งโรงเรียนได้นำไปปฏิบัติและวางแผนเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและพัฒนาการศึกษา ตามลำดับดังนี้

1. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมเป็นระบบมากขึ้น
2. ปรับปรุงระบบการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานและทันสมัยมากขึ้น

3. ส่งเสริมครูให้มีคุณวุฒิสูงขึ้นยกระดับครูเพื่อให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงานมีความมั่นคงในอาชีพ

4. ส่งเสริมให้ชุมชน องค์กรส่วนท้องถิ่น ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

5. จัดตั้งกองทุนเงินกู้ เงินสงเคราะห์เพื่อเป็นเงินอุดหนุนและช่วยเหลือสำหรับพัฒนาการศึกษา

6. ให้สถานศึกษามีอิสระในการหารายได้พึ่งตนเองด้วยการจัดบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

7. ลดบทบาทของรัฐในการควบคุมมาเป็นการกำกับดูแลและจูงใจให้เอกชนมีบทบาทลงทุนทางการศึกษามากขึ้น

8. ส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภทของการศึกษาเพิ่มขึ้น

9. ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและลดขั้นตอนการปฏิบัติของสถานศึกษาเอกชนเพื่อให้มีความคล่องตัวมากขึ้น

10. ปลุกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัยให้แก่นักเรียน

11. สนับสนุนให้เพิ่มการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ที่เอกชนสามารถผลิตได้

12. สนับสนุนให้มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชน

13. ปรับปรุงสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานตามกฎเกณฑ์การประกันคุณภาพ และประเมินสถานศึกษาจากภายนอก

14. ส่งเสริมให้มีการเรียนภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

จาก 14 ประเด็นใน 8 แผนนโยบายหลักดังกล่าว แผนนโยบายจากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 มีประเด็นของการพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มากที่สุดถึง 10 ประเด็น รองลงมาคือ แผนนโยบายจากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีประเด็นของการพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มากเป็นอันดับสองคือ 7 ประเด็น แผนนโยบายจากนโยบายการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและแผนนโยบายจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีประเด็นของการพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มากเป็นอันดับสามเท่ากันคือ 6 ประเด็น แผนนโยบายจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มีประเด็นของการพัฒนาที่สามารถนำไป ปฏิบัติได้มากเป็นอันดับที่สี่คือ 5 ประเด็น แผนนโยบาย จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และแผนนโยบายจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2542 มีประเด็นของการพัฒนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้มากเป็นอันดับที่ห้าคือ 4 ประเด็นเท่ากันและแผนนโยบายจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 มีประเด็นของการพัฒนามากเป็นอันดับหกคือ 3 ประเด็นตามลำดับ

ส่วนแนวทางสุดท้ายเป็นการศึกษาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการกำหนดนโยบายการบริหารการศึกษาระดับสูง

เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการศึกษา การวิจัยและการบริหารเกี่ยวข้องกับชาวจีนและโรงเรียนจีนจำนวน 36 คน โดยการตอบแบบสอบถามจำนวน 36 ข้อ ตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีการศึกษาชนต่างวัฒนธรรมของ เจมส์ ลินซ์ ใน 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวัฒนธรรมไทยกับจีนจะมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการมากขึ้น มีโอกาสติดต่อค้าขาย ลงทุนทำธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันมากขึ้น ประเทศไทยและจีนจะเป็นแหล่งลงทุนทางการค้า การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวซึ่งกันและกันมากขึ้นรวมทั้งการคมนาคมและการสื่อสารระหว่างกันจะสะดวกมากขึ้นในอนาคต

2. ด้านจริยพิสัย ความคิด ความรู้สึก และความกังวลเกี่ยวกับลัทธิการปกครองที่ แตกต่างกันระหว่างไทยกับจีนมีแนวโน้มลดลงไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการทูตและการลงทุนทางธุรกิจต่อกัน เพราะนโยบายต่างประเทศของจีนจะมีการปรับเปลี่ยนให้ผ่อนคลายลง ทำให้ความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ความรู้สึกทางด้านลบเกี่ยวกับปัญหาที่ชาวจีนเคยก่อไว้ในประเทศไทยและความวิตกว่าจะเกิดปัญหาความวุ่นวายขึ้นอีกนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก

3. ด้านพุทธิพิสัย ภาษาจีนเป็นภาษาที่สำคัญภาษาหนึ่งของโลก ประเทศไทยเห็นความสำคัญเพราะสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวางในอนาคตมีโอกาสที่จะบรรจุภาษาจีนเป็นภาษาเลือกในหลักสูตรมากขึ้น มีการพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนการสอนอนาคตไทยกับจีนให้เหมาะสมขึ้น รวมทั้งเนื้อหาสาระ

แบบเรียนให้เหมาะกับผู้เรียนตามลำดับชั้นและวัย ในอนาคตไทยกับจีนจะมีโครงการแลกเปลี่ยนกัน ทางด้าน วัฒนธรรม วิชาการ ผู้เชี่ยวชาญและ นักเรียนนักศึกษากันมากขึ้น รวมไปถึงการทำ วิจัย ร่วมกันมากขึ้นด้วย

4. ด้านพฤติกรรมวิธีการสอน ครูผู้สอน ภาษาคำต่างประเทศรุ่นใหม่จะต้องเข้ารับการฝึกอบรม เพิ่มพูนความรู้ด้านเนื้อหา วิธีสอน การจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลแบบใหม่ เพื่อนำมา ปรับปรุงใช้กับการสอนโรงเรียนต้องจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์การสอน สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพื่อใช้ ประกอบการสอนให้เพียงพอ จัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะทาง ภาษาเพิ่มขึ้น ได้ทักทายพูดคุยกันระหว่างผู้เรียน กับผู้สอนด้วยภาษาจีนแม้อยู่นอกห้องเรียน มีการเชิญบุคคลที่มีประสบการณ์เคยไปดูงาน ศึกษาหรือท่องเที่ยวในประเทศจีนมาเป็นวิทยากร พิเศษให้ความรู้แก่นักเรียนและจัดบรรยายภาคใน บริเวณโรงเรียนให้มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ ภาษาจีนของนักเรียน จะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาจีน มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ด้านผลที่ตามมา การเปิดสัมพันธ์ทาง การทูตอย่างเป็นทางการระหว่างไทยกับจีนจะ ส่งผลให้ภาษาและวัฒนธรรมไทยได้มีโอกาสไป เผยแพร่ยังประเทศจีนได้มากขึ้น โอกาสที่สร้าง ความร่วมมือกันทางวิชาการ รวมไปถึงการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและธุรกิจด้านต่างๆ จะ เกิดขึ้นตามมาทำให้คนที่รู้ภาษาจีนมีโอกาสได้ ทำงานในแขนงต่างๆ กว้างขวางขึ้น นักเรียน นักศึกษามีโอกาสได้รับทุนหรือเป็นนักเรียน

แลกเปลี่ยนในโครงการวัฒนธรรมสัญจร และ โครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการมากขึ้น อันจะ เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการในการศึกษาองค์ความรู้ แขนงต่าง ๆ และทำวิจัยร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องราว ของไทยกับจีนได้มากขึ้นตามมาส่วนโอกาสที่จะ เกิดความขัดแย้งหรือความวุ่นวายเนื่องจากลัทธิ การเมืองที่แตกต่างกันมีความเป็นไปได้น้อย

6. ด้านประสบการณ์ในอนาคตควรมี การผลิตครูคนไทยที่สามารถสอนภาษาจีนได้เพิ่ม ขึ้นเพราะครูด้านนี้ยังขาดแคลนและจะสะดวกใน การกำกับดูแลพฤติกรรมการสอนการถ่ายทอด ความคิดเห็นให้แก่เด็กได้โดยตรงกว่าครูที่มาจาก ประเทศจีน แม้ว่าการเรียนภาษาจะจำเป็นต้อง เรียนกับเจ้าของภาษาด้วยเพื่อให้ผู้เรียนได้มี โอกาสได้ฝึกทักษะทางภาษาโดยตรงแต่ควรมีครู คนไทยช่วยสอนช่วยวางรากฐานความเป็นไทยคู่ กันไป ครูและนักเรียนควรมีโอกาสดูงาน ทัศนศึกษายังประเทศจีนรวมทั้งได้มีโอกาสพบ บุคคลสำคัญผู้ประกอบการเจ้าของกิจการใน ประเทศไทยที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน เพื่อเสริม ความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากแบบเรียน และ ควรมีการฝึกงาน ที่ต้องใช้ภาษาจีนในการทำงาน จริงก่อนจบการศึกษา จะทำให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์ตรงมากขึ้น

จากการอภิปรายเชิงวิเคราะห์ประเด็น การศึกษากับการเมือง ผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงนี้ ทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการเมืองที่มีผลกระทบต่อกัน และก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงซึ่งกันและกันดำเนินมาอย่าง ต่อเนื่องทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กระทรวงศึกษาธิการควรให้การสนับสนุนโรงเรียนสังกัดกองนโยบายพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์ภาษาสำหรับบุคคลภายนอก และเป็นโรงเรียนสอนภาษาสำหรับเด็กในเวลาปกติ ได้เรียนภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกถึง 2 ภาษา

1.2* กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมให้โรงเรียนราษฎร์สอนภาษาจีน หรือโรงเรียนจีน ได้เปิดสอนให้ครบทุกระดับตั้งแต่ชั้นอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเหมือนเช่นโรงเรียนเอกชนสายสามัญทั่วไปเพราะในสายพาณิชย์ก็มีการสอนภาษาจีนอยู่แล้ว เพื่อเด็กจะได้เรียนภาษาพร้อมกันถึง 3 ภาษาอย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค่อและเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต

1.3 โรงเรียนราษฎร์สอนภาษาจีน ควรมีการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในระดับเดียวกัน และต่างระดับกันที่อยู่ในพื้นที่เดียวกัน เพื่อพัฒนา ด้านที่โรงเรียนยังไม่สมบูรณ์ เช่น อบรมครู เรื่อง

เทคนิควิธีการสอน การวัดการประเมินผลแบบใหม่ การพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่ระบบการประกัน คุณภาพและการประเมินสถานศึกษาการเพิ่มคุณ ุติของครูประจำการและการช่วยกันผลิตครูคน ไทยที่สามารถสอนภาษาจีนได้เพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามผลการดำเนินงาน ของโรงเรียน ภายหลังจากที่ประกาศใช้นโยบาย ปฏิรูปการศึกษาแล้วว่าดำเนินไปอย่างไร มีปัญหา อุปสรรคอะไร เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาขึ้นต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาความพร้อมของ โรงเรียนจีน หรือโรงเรียนในสังกัดกองนโยบาย พิเศษโรงเรียนอื่น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับ นำไปพัฒนาปรับปรุงให้เป็นโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศตามนโยบายส่งเสริมการรู้ภาษา ต่าง ประเทศเพิ่มเติมของเด็กไทยหรือเป็น โรงเรียนสองภาษาดังที่เข้าใจกันในปัจจุบัน เพราะงาน วิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีและในสภาพ ความเป็นจริงขณะนี้คือโรงเรียนจีน แต่ละแห่งมี ระดับความพร้อมไม่เท่ากัน จึงไม่อาจนำผลการ วิจัยไปใช้ได้กับทุกโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร. เอกสารรัชกาลที่ 7 แฟ้ม 166 หมายเลข 11/166 หนังสือ
รายงาน ราชการของเสนาบดีกระทรวงธรรมการ ที่ 33/977 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม
2472 เรื่องลูกจีน เรียนภาษาไทยและคุณวุฒิครูให้มีความรู้ภาษาไทย.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539-2550
กรุงเทพฯ : ครูสภา.
- ชนิดา รัชพลเมือง. (2534). พื้นฐานการศึกษา : หลักการและแนวคิดทางสังคม กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นฤมิตร สอดสุข. (2524). สัมพันธภาพทางการทูตระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2507). พระราชดำรัสคราวเสด็จเยี่ยมโรงเรียนจีน.
พระนคร : ป.พิศนาคะการพิมพ์.
- พรรณี ฉัตรพลรักษ์และคณะ (แปล). (2529). สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- โรงเรียนวุดวิทยา. (2541). ประวัติโรงเรียนวุดวิทยา. ชลบุรี : โรงเรียนวุดวิทยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2541). โรงเรียนสอนภาษาจีนในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์. (2543). รายงานผลการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนนโยบายพิเศษ
ในจังหวัดชลบุรี : กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนสอนภาษาจีน.
ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Ballentine, Jeanne H. (1983). *The Sociology of Education :
A Systematic Analysis*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Bennett, Christine J. (1986). *Comprehensive Multicultural Education*. Boston : Allyn and
Bacon, Inc. Lyach, James. (1986). "An Initial Typology of perspectives on Staff
Development for Multicultural Teacher Education" in Sohan Modgil et al. (eds).
Multicultural Education : The Interminable Debate U.K. : The Palmer Press.
- Murray , Thomas R. (1983). *Politics and Education*. Exeter : Pergamon Press.
- R.C. Troike. (1981). "Synthesis of Research on Bilingual Education" *Educational
Leadership*. 30 march.

